

Ustavni sud Crne Gore, u Prvom vijeću za meritorno odlučivanje o ustavnim žalbama, u sastavu od sudija Dragane Đuranović, predsjednice Vijeća i sudija Snežana Armenko i Momirka Tešić, članice Vijeća, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 48 tačka 10 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br. 11/15), na sjednici Vijeća, od 27. septembra 2024. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE ustavna žalba.

O b r a z l o ž e n j e

I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM CRNE GORE

1.M. J., iz N.S., R. S., podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu protiv rješenja UŽ – Kvsž. br. 4/21 od 8. oktobra 2021. godine, zbog povrede prava iz odredaba čl. 32 i 47 Ustava Crne Gore, te odredaba čl. 6 i 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

2. U ustavnoj žalbi je, u bitnom, navedeno: da podnosilac ima status branioca u krivičnom postupku koji se vodi pred Višim sudom u Podgorici, protiv optuženih A.M. i M.Č.a, zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije iz odredbe člana 401a stav 2 u vezi st.1 i 6 Krivičnog zakonika Crne Gore; da je obrazloženje osporavanog rješenja više nego uopšteno, šturo, neprecizno i prepuno paušalnih navoda; da se u osporenom rješenju ne navode konkretni razlozi zbog kojih podnosilac treba da bude kažnjen; da sudovi ne objašnjavaju na koji način je podnosilac ometao red i disciplinu; da sudovi nijesu postupili po odluci Ustavnog suda, U III br. 767/17, od 15. jula 2021. godine; da se pregledom video snimka sa glavnog pretresa od 6. septembra 2017. godine, jasno može zaključiti da podnosilac ni na koji način nije remetio disciplinu i rad suda; da Kodeks profesionalne etike i sva pravila advokatske profesije nalažu braniocu da se na najbolji način stara o pravima svojih branjenika, kao i da čini sve što je zakonom dopušteno da obezbijedi zaštitu prava svojih branjenika; da se pregledom snimka toka predmetnog glavnog pretresa jasno može ustanoviti da je svako javljanje branioca za riječ bilo isključivo kao procesno intervenisanje u smislu postavljanja primjedbi i ukazivanja na nezakovitosti u radu suda, na šta je branilac ovlašćen prema odredbama Zakonika o krivičnom postupku; da je prvostepeni sud oduzimajući pravo braniocima da postavljaju prigovore i primjedbe i aktivno učestvuju u postupku kroz intervencije kojima je cilj bio održavanje zakonitosti i legaliteta postupka, stvorio sebi nedozvoljen prostor da svaku intervenciju odbrane i ovog branjenika tretira kao nedozvoljeno ponašanje i narušavanje procesne discipline; da je na taj način od strane suda direktno povrijeđeno pravo branioca da se slobodno izražava i da štiti prava drugog; da je sloboda izražavanja prvi, osnovni i neophodan uslov za pravično vođenje sudskog postupka u demokratskom društvu; da pravo na slobodu izražavanja u konkretnom slučaju predstavlja „mehanizam“ kroz koji se ostvaruju procesna prava koja su braniocu data kroz odredbe Zakonika o krivičnom postupku; da je od tri uslova za miješanje u pravo na slobodu izražavanja, ispunjen samo prvi uslov (u

skladu sa zakonom), dok sudovi nijesu vodili računa o ispunjenosti preostala dva uslova; da se, u konkretnom slučaju, sudovi nijesu bavili razmatranjem ravnoteže između potrebe da se zaštiti autoritet sudske vlasti, s jedne strane, i potrebe da se zaštiti pravo na slobodu izražavanja učesnika u postupku, s druge strane, posebno kada je to pravo korišćeno u svrhu održavanja legaliteta i zakonitosti postupka; da je Evropski sud u presudi *Kyprianou protiv Kipra* zauzeo stav da nema osnova za kažnjavanje advokata u onim situacijama kada je nesporno da je advokat verbalno uvrijedio sud; da je Ustavni sud Crne Gore u odlukama UŽ-III br. 348/12, od 28. oktobra 2014. godine i UŽ-III br. 708/11, od 28. oktobra 2014. godine, utvrdio da miješanje u pravo na slobodu izražavanja podnosioca žalbe nije bilo opravdano i nužno u demokratskom društvu. U konačnom je predloženo da se, usvoji ustavna žalba, ukine osporeno rješenje i predmet vrati Apelacionom sudu na ponovni postupak.

3. U postupku pokrenutom ustavnom žalbom, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava i čl. 68 i 75 Zakona o Ustavnom sudu, Ustavni sud, u granicama zahtjeva istaknutog u ustavnoj žalbi, utvrđuje da li je u postupku odlučivanja o pravima i obavezama podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo, pri čemu se, po pravilu, ne upušta u pitanje da li su sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice od čijeg postojanja zavisi ocjena o povredi ustavnog prava.

II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

4. U sprovedenom postupku, uvidom u osporeni akt i drugu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sljedeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavnosudskom postupku:

5. Rješenjem Višeg suda u Podgorici, Ks. br. 14/17, od 6. septembra 2017. godine, kažnjen je advokat M.J. (podnosilac ustavne žalbe) novčanom kaznom u iznosu od 500,00 €.

6. Apelacioni sud Crne Gore je rješenjem Kvsž. br. 63/17, od 3. oktobra 2017. godine žalbu podnosioca odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepeno rješenje.

7. U obrazloženju rješenja je, pored ostalog, navedeno: da iz prvostepenog rješenja proizilazi, a što je konstatovano i na zapisniku o glavnom pretresu od 6. septembra 2017. godine, da je predsjednica vijeća opomenula podnosioca ustavne žalbe zbog remećenja procesne discipline i da je nakon više izrečenih opomena, sud donio odluku o kažnjavanju podnosioca zbog ometanja reda i nepoštovanja procesne discipline; da odluku o kažnjavanju nije donio predsjednik vijeća, jer to na zapisniku nije ni konstatovano, već sud (sudeće vijeće) kako je i navedeno u uvodnom dijelu pobijanog rješenja, sa kojih razloga su neosnovana isticanja u žalbi da je pobijanim rješenjem prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 2 u vezi člana 321 stav 1 ZKP-a; da je branilac optuženih A. M. i M. Č., advokat M.J., i nakon opomene od strane predsjednika vijeća nastavio da ometa procesnu disciplinu, nakon čega je shodno članu 321 stav 1 ZKP-a branilac novčano kažnjen u iznosu od 500€; da su mjere koje je sud preduzeo (predsjednik vijeća i vijeće), bile usmjerene

na održavanje reda i procesne discipline, a sve saglasno članu 321 ZKP-a, pa u konkretnom slučaju „miješanje“ prvostepenog suda u ostvarivanje slobode izražavanja branioca optuženih, u smislu donošenja navedenih mjera bilo u skladu sa zakonom (čl. 321 ZKP-a) i to miješanje je imalo za cilj održavanje reda i poštovanje procesne discipline.

8. Na navedenu presudu izjvaljena je ustavna žalba koju je Ustavni sud Crne Gore, odlukom UŽ-III br. 767/17, od 15. jula 2021. godine usvojio, ukinuo rješenje Apelacioni sud Crne Gore, Kvsž. br. 63/17, od 3. oktobra 2017. godine i vratio predmet na ponovni postupak.

9. U ponovnom postupku, Apelacioni sud Crne Gore je donio UŽ-Kvsž. br. 4/21, od 8. oktobra 2021. godine, kojim je žalbu advokata M. J. odbio kao neosnovanu.

10. U obrazloženju rješenja je, u bitnom, navedeno da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je, shodno odredbi člana 321 stav 1 ZKP kaznio branioca optuženih M. A. i Č. M., advokata M. J. jer nije poštovao red i procesnu disciplinu i to nakon što je više puta bezuspješno opomenut, kako usmeno tako i pismeno na zapisniku o glavnom pretresu; da postupanje suda u konkretnom slučaju nije dovelo do kršenja prava na slobodu izražavanja, koje je zajemčeno Ustavom Crne Gore i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, niti podnosilac žalbe ostao uskraćen za neko svoje pravo, jer je postupanje branioca bilo protivno pravilima koja se odnose na procesnu disciplinu i da je prvostepeni sud postigao pravičnu ravnotežu između potrebe da se zaštiti autoritet sudske vlasti, sa jedne strane i sloboda izražavanja, s druge strane.

III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE NORME

Ustav Crne Gore

Član 47

Svako ima pravo na slobodu izražavanja govorom, pisanom riječju, slikom ili na drugi način.

Pravo na slobodu izražavanja može se ograničiti samo pravom drugoga na dostojanstvo, ugled i čast i ako se ugrožava javni moral ili bezbjednost Crne Gore.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 10

Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posjedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprečava države da zahtijevaju dozvole za rad televizijskih, radio i bioskopskih preduzeća.

Pošto korišćenje ovih sloboda povlači za sobom dužnost i odgovornost, ono se može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbjednosti, radi spriječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, spriječavanja otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

IV MJERODAVNO PRAVO

Zakonik o krivičnom postupku (“Službeni list Crne Gore”, br. 57/09, 49/10 i 58/15)

Član 318

Predsjednik vijeća rukovodi glavnim pretresom, saslušava optuženog, svjedoke i vještake i daje riječ članovima vijeća, strankama, oštećenom, zakonskim zastupnicima, punomoćnicima, braniocu i vještacima.

Stranke imaju pravo prigovora u toku izvođenja dokaza.

Predsjednik vijeća odlučuje o predlozima i prigovorima stranaka, ako o njima ne odlučuje vijeće.

O predlogu o kojem ne postoji saglasnost stranaka i o saglasnim predlozima stranaka koje predsjednik ne usvoji odlučuje vijeće. Vijeće, takođe, odlučuje o prigovoru protiv mjera predsjednika vijeća koje se odnose na rukovođenje glavnim pretresom.

Rješenje vijeća se objavljuje i sa kratkim obrazloženjem unosi u zapisnik o glavnom pretresu.

Dužnost je predsjednika vijeća da se stara za svestrano pretresanje predmeta, utvrđivanje istine i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne služi razjašnjenju stvari.

Član 321 stav 1

Ako optuženi, branilac, oštećeni, zakonski zastupnik, punomoćnik, svjedok, vještak, tumač ili drugo lice koje prisustvuje glavnom pretresu ometa red, vrijeđa sud, stranke ili druge učesnike u postupku ili ne poštuje naređenja predsjednika vijeća za održavanje reda, predsjednik vijeća će ga opomenuti. Ako opomena bude bezuspješna, vijeće može narediti da se optuženi udalji iz sudnice, a ostala lica može udaljiti i kazniti novčanom kaznom do 1.000 €.

V OCJENA USTAVNOG SUDA

PRAVO NA SLOBODU IZRAŽAVANJA

Opšta načela

11. Sud ponavlja da je član 10 primjenjiv ne samo na "informacije" ili "ideje" koje su blagonaklono prihvaćene ili se ne smatraju uvredljivima ili ne izazivaju nikakvu reakciju, nego i na one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiruju (*Kubli protiv Švajcarske* (dec.), br. 50364/99, 21. februar 2002. godine). Nadalje, sloboda izražavanja ne štiti samo bit izraženih ideja i informacija, nego i oblik u kojemu su prenesene (*Mariapori protiv Finske*, br. 37751/07, stav 62, 6. jul 2010. godine i naprijed citirani predmet *Kyprianou*, stav 174). Sud, stoga, smatra da izricanje novčane kazne podnosiocu ustavne žalbe "zbog ometanja procesne discipline suda", u ovome predmetu, predstavlja miješanje u njegovu slobodu izražavanja, zajemčenu članom 10 stav 1 Konvencije.

12. Sud nadalje ponavlja, da ovaj član ne jemči potpuno neograničenu slobodu izražavanja, te da izvršavanje te slobode nosi sa sobom "dužnosti i odgovornosti" (*Europapress Holding d.o.o. protiv Hrvatske*, br. 25333/06, stav 58, 22. oktobr 2009. godine). Kao što je navedeno u članu 10 stav 2 ova je sloboda podložna izuzecima, koji, međutim, moraju biti strogo tumačeni, a potreba za bilo kakvim ograničenjima mora biti uvjerljivo utvrđena (*Skalka protiv Poljske*, br. 43425/98, stav 32, 27. maj 2003. godine i naprijed citirani predmet *Kubli*). Naročito, sloboda izražavanja stranaka u sudnici nije neograničena, i određeni interesi, kao što je autoritet sudske vlasti, dovoljno su važni da opravdavaju ograničenja ove slobode (*Žurić protiv Hrvatske*, br. 3699/08, od 31. maja 2011. godine, stav 41).

13. Sud u tom pogledu nalazi da je, u ovome predmetu, miješanje u slobodu izražavanja podnosioca ustavne žalbe bilo propisano zakonom, i to članom 321 stav 1 Zakonika o krivičnom postupku, te da se njime težilo ostvarenju legitimnog cilja - održavanje autoriteta sudske vlasti, u smislu člana 10 stava 2 Konvencije. Stoga je jedino pitanje koje Sud treba da utvrdi je li to miješanje bilo "nužno u demokratskom društvu". Pri tome Sud mora utvrditi je li, s obzirom na činjenice ovoga predmeta, postignuta pravedna ravnoteža između, s jedne strane, potrebe da se zaštiti autoritet sudske vlasti i, s druge strane, zaštite slobode izražavanja podnosioca zahtjeva.

14. Test "nužno u demokratskom društvu" traži da Sud utvrdi je li miješanje kojemu se prigovara odgovaralo "snažno prisutnoj društvenoj potrebi". Države ugovornice uživaju određenu slobodu procjene kad ocjenjuju postoji li takva potreba, ali ta sloboda procjene ide ruku pod ruku s evropskim nadzorom, obuhvaćajući i zakonodavstvo i odluke koje ga primjenjuju, čak i one koje je donio nezavisni sud. Sud je, stoga, ovlašćen da donese konačnu odluku o tome može li se "ograničenje" pomiriti sa slobodom izražavanja, kako je ona zaštićena članom 10 (vidi, na primjer, naprijed citirane predmete *Kyprianou*, stav 170 i *Skalka*, stav 33, 27. maj 2003. godine).

15. U izvršavanju svoje nadzorne nadležnosti Sud mora gledati na osporavano miješanje u svjetlu predmeta u cjelini, uključujući i sadržaj primjedbi koje su date protiv podnosioca ustavne žalbe i kontekst u kojemu su date. Naročito mora da utvrdi je li miješanje o kojem je riječ "srazmjerno legitimnom cilju koji se teži ostvariti" i jesu li razlozi koje navode nacionalni sudovi, kako bi ga opravdale, "mjerodavni i dovoljni". Pri tome, Sud mora da se uvjeri da su nacionalni sudovi primijenili standarde koji su u skladu s načelima sadržanim u članu 10 i, štaviše, da se ti standardi zasnivaju na prihvatljivoj ocjeni mjerodavnih činjenica (*Nikula protiv Finske*, br. 31611/96, stav 44, ECHR 2002-II, i *Skalka*, naprijed citirano, stav 35).

16. Izraz "autoritet sudske vlasti" naročito sadrži i pojam da sudovi jesu, i da ih šira javnost prihvata kao primjerene forume za utvrđivanje zakonitih prava i obveza i rješavanje sporova koji se na njih odnose, i nadalje, da šira javnost poštuje i ima povjerenje u sposobnost sudova da ispune tu funkciju (*Sunday Times protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (br. 1), 26. april 1979. godine, stav 55, Serija A br. 30). Rad sudova, koji su jemci pravde i koji imaju osnovnu ulogu u državi vladavine prava, treba uživati povjerenje javnosti. Stoga ga treba štiti od neutemeljenih napada. Međutim, sudovi, kao i sve ostale javne institucije, nijesu imuni na kritiku i kontrolu (vidi predmet *Skalka*, naprijed citirano, stav 34). Stoga, iako stranke svakako imaju pravo davati primjedbe na pravosuđe kako bi zaštitile svoja prava, njihova kritika nikada ne smije preći određene granice (*Saday protiv Turske*, br. 32458/96, stav 43, 30. mart 2006. godine).

Primjena na konkretan slučaj

17. Iz osporenih rješenja proizilazi, a što je konstatovano i na zapisniku o glavnom pretresu od 6. septembra 2017. godine, da podnosilac ustavne žalbe nije poštovao red i procesnu disciplinu na glavnom pretresu, da ga opomenut više puta kako usmeno tako i

pismeno na zapisniku o glavnom pretresu, te kako je i nakon svih opomena, ponašanje branioca bilo protivno pravilima koja se odnose na procesnu disciplinu, sud je donio odluku o kažnjavanju podnosioca zbog ometanja reda i nepoštovanja procesne novčanom kaznom u iznosu od 500,00 eura.

18. Odlučujući o žalbi podnosioca, Apelacioni sud Crne Gore je stanovišta da je prvostepeni sud pravilno postupio i da je donijetom odlukom postigao pravičnu ravnotežu između, s jedne strane, potrebe da se zaštiti autoritet sudske vlasti, a sa druge strane sloboda izražavanja advokata, a sve u smislu citirane odredbe člana 10 stav 2 EKLJP.

19. U svjetlu naprijed navedenog, Ustavni sud smatra da su razlozi koje su dali domaći sudovi za svoje oduke "mjerodavni i dovoljni" i da novčana kazna izrečena podnosiocu ustavne žalbe nije nesrazmjerna legitimnom cilju koji se teži ostvariti, i to, održavanju autoriteta sudske vlasti. Stoga je miješanje u slobodu izražavanja podnosioca ustavne žalbe bilo nužno u demokratskom društvu. S tim u vezu, Ustavni sud naglašava da, pri procjeni razmjernosti miješanja, prirodu i težinu izrečene sankcije takođe treba uzeti u obzir. U tom pogledu Sud ističe i da je podnosiocu ustavne žalbe u ovome predmetu izrečena novčana kazna od 500,00€, dakle, manja od 1.000 €, koji je gornji iznos je propisan članom 321 stav 1 ZKP -a. Dakle, nije došlo do povrede člana 10 Konvencije.

PRAVO NA PRAVIČNO SUĐENJE

Opšta načela

20. Kada je u pitanju pravo na pravično suđenje, sud smatra da prvo treba ispitati predstavlja li novčana kazna za vrijeđanje suda, koju je podnosiocu ustavne žalbe izrekao Viši sud u Podgorici, odluku o nekom pravu ili obavezi podnosioca ustavne žalbe građanske prirode. On ponavlja, s tim u vezi, da je cilj takvih novčanih kazni da osiguraju pravilno funkcionisanje pravosuđa i, s toga, imaju značaj sankcije koja ne uključuje odlučivanje o pravima i obavezama građanske prirode (*Veriter protiv Francuske*, br. 25308/94, odluka Komisije od 2. septembra 1996. godine, *Decisions and Reports* (DR) 86-B, str. 96 i 101-103).

21. Sljedeće je pitanje predstavlja li novčana kazna za vrijeđanje suda, izrečena podnosiocu ustavne žalbe, odlučivanje o optužbi za krivično djelo protiv njega. Sud ponavlja da pitanje primjenjuje li se krivična glava člana 6 na postupak zbog vrijeđanja suda treba ocijeniti u svjetlu tri alternativna kriterijuma koje je Sud iznio u predmetu *Engel (Engel i ostali protiv Holandije)*, 8. jun 1976. godine, stav 82, Serija A br. 22): (a) razvrstavanje djela u domaćem pravu, (b) priroda djela i (c) priroda i stepen težine kazne kojoj se dotična osoba izlaže (vidi predmet *Ravnsborg*, naprijed citirano, stav 30; *Putz*, naprijed citirano, stav 31; *T. protiv Austrije*, br. 27783/95, stav 61, ECHR 2000-XI; *Kubli*, naprijed citirano; *Jurik protiv Slovačke* (dec.), br. 50237/99, 18. mart 2003. godine; *Kyprianou*, naprijed citirano, stav 31; *Zaicevs protiv Latvije*, br. 65022/01, stav 31, ECHR 2007-IX (izvaci) i *Veriter*, naprijed citirano).

Primjena na konkretan slučaj

22. U pogledu pravnog razvrstavanja djela na osnovu domaćeg prava, Sud primjećuje da ponašanje, za koje je podnosiocu ustavne žalbe izrečena novčana kazna, nije u crnogorskom pravu formalno razvrstano kao krivično djelo. Ovo slijedi iz činjenice da se novčana kazna izrečena podnosiocu ustavne žalbe zasnivala na odredbi člana 321 stav 1 ZKP-

a, a ne na odredbama Krivičnog zakonika, da se ta novčana kazna ne unosi u kaznenu evidenciju i da njen iznos ne zavisi od prihoda, kao što je to u krivičnom pravu (predmet *Ravnsborg*, naprijed citirano, stav 33; *Putz*, naprijed citirano, stav 32; *Kubli*, naprijed citirano; *R.T. protiv Austrije*, br. 27783/95, izvještaj Komisije od 8. septembra 1999. godine, neizvješteno, stav 78 i *Veriter*, naprijed citirano, str. 101-102).

23. U pogledu prirode djela o kojemu je riječ, Sud ponavlja da su pravila koja omogućavaju sudu da sankcioniše nepropisno ponašanje u postupku pred njim zajednička karakteristika pravnih sistema država ugovornica. Takva se pravila i sankcije izvode iz prijeko potrebne vlasti suda da osigura pravilno i uredno funkcionisanje postupka pred njim. Mjere koje određuju sudovi na osnovu takvih pravila srodnije su izvršavanju disciplinskih mjera nego izricanju kazne za počinjenje krivičnog djela. Vrsta zabranjenog ponašanja za koje je podnosiocu ustavne žalbe, u ovome predmetu, izrečena novčana kazna u načelu spada izvan opsega člana 6 Konvencije. Sudovi možda trebaju odgovoriti na takvo ponašanje, čak i ako nije ni potrebno niti izvodljivo podnositi krivičnu prijavu protiv dotične osobe (vidi predmet *Ravnsborg*, naprijed citirano, stav 34; *Putz*, naprijed citirano, stav 33; *Kubli*, naprijed citirano; *Jurik*, naprijed citirano; *R. T. protiv Austrije*, naprijed citirano, stav 79 i *Veriter*, naprijed citirano, str. 102). Sud ne vidi nikakav razlog da na drugačiji način ocijeni novčanu kaznu izrečenu podnosiocu ustavne žalbe.

24. U pogledu prirode i težine kazne, Sud prvo ponavlja da bez obzira na nekrivični značaj zabranjenog lošeg ponašanja, priroda i stepen težine kazne kojoj se dotična osoba izlaže može stvar dovesti u kategoriju "krivičnih" stvari (vidi predmet *Ravnsborg*, naprijed citirano, stav 35; *Putz*, naprijed citirano, stav 34; *Kubli*, naprijed citirano; *Balyuk protiv Ukrajine* (dec.), br. 17696/02, 6. septembr 2005. godine i *Veriter*, naprijed citirano, str.102).

25. Podnosiocu ustavne žalbe je, u ovome predmetu, izrečena novčana kazna od 500,00€, dok je najveća kazna kojoj se rizikovao izložiti, na osnovu člana 321 stav 1 ZKP-a, iznosila 1.000,00€. Po mišljenju Suda, ni srazmjerno mala izrečena novčana kazna, niti mogući iznos novčane kazne, ne dosežu nivo koji bi je činili "krivičnom" sankcijom (vidi predmet, *Ravnsborg*, loc. cit. stav 35; *Kubli*, naprijed citirano). Kako je već navedeno, za razliku od redovnih kazni, ona nije unesena u kaznenu evidenciju (predmet *Ravnsborg*, loc. cit. stav 35; *Putz*, naprijed citirano, stav 37; *Kubli*, naprijed citirano i *Veriter*, naprijed citirano, str. 102). Nadalje, Zakonikom o krivičnom postupku, nije propisana mogućnost zamjene novčane kazne izrečene na osnovu člana 321 stav 1 istoga Zakonika zatvorskom kaznom (vidi stav 19. ove presude i, predmet *Jurik*, naprijed citirano i *Veriter*, naprijed citirano, str. 102).

26. S obzirom na ove činjenice, u svjetlu disciplinske prirode djela, Sud smatra da kazna kojoj se podnosilac ustavne žalbe izložio nije dovoljno teška da bi dovela do primjene krivične glave člana 6 stav 1 Konvencije (*Brown protiv Ujedinjene Kraljevine* (dec.), br. 38644/97, 24. novembr 1998. godine).

27. U svjetlu prednjih razmatranja, Sud nalazi da se postupak koji je doveo do izricanja naprijed navedene novčane kazne podnosiocu ustavne žalbe nije odnosio na odlučivanja o "pravima i obvezama građanske prirode", niti o "krivičnoj optužbi", u smislu člana 6 stav 1 Konvencije. Stoga se jemstva te odredbe ne protežu na ovaj postupak.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 1184/21
27. septembar 2024. godine
P o d g o r i c a

Predsjednica Vijeća,
Dragana Đuranović, s.r.